

Notarji v Radovljici

Črtica o izvoru in razvoju notarijata.

V najstarejših časih so sklepali ljudje svoje pogodbe ustno s tem, da so si segali z desnico v roko. Sploh je bila desnica v starih časih pri vseh narodih znak zaupanja, kakor se še danes tudi pri nas vršijo razne kupčije ustno ter se v znak sklenjene pogodbe podaje desnica.

Pozneje so ljudje čutili potrebo, da so k sklepanju pogodb vabili priče, ki so utegnile dokazati obstoj in vsebino sklenjene pogodbe. Tako so Judje sklepali pogodbe običajno ob mestnih vratih, kjer je bil narod priča sklenjenih pogodb. Najstarejša zadevna pogodba je znana iz leta 1850 pred Kristusom, ko je patrijarh Abraham kupil od Efrona grobnico za svojo ženo Saro. (Genesis Cap. XXIII). Vedno bolj se je pa kazala pomanjkljivost in negotovost takih pogodb, ker se cesto niso izvršile bodisi vsled pozabljivosti ali vsled smrti

prič ali pa tudi vsled nepoštenja. Radi tega so si skušali ljudje pomagati v tem pogledu z določnimi simboličnimi znamenji, to je hieroglifi. Mož, ki so tako pisavo poznali, je bilo pri Judih zelo malo, pripadali so večinoma duhovskemu stanu in so se imenovali »scribae«.

Okrog leta 600 pred Kristom se je vpeljala pri Judih navada, da so morale biti pismene pogodbe opremljene z javnim pečatom takega pisarja. Pogodbe so bile spisane v dveh izvodih, od katerih je pisar enega zapečatil in obdržal, dočim je ostal drugi izvod odprt ter ga je pisar izročil tretji osebi. Take zapečatenne pogodbe so tvorile pri Judih polni dokaz.

Današnji notarijat izvira brezdvomno iz rimskih institucij. Že v najstarejši rimski zgodovini so se nahajali gotovi pisarji, imenovani »scribae«. Ti so v začetku samo pisali in prepisovali, pozneje pa so se povzpeli v javnem in privatnem življenju do višjih mest. Nekateri so bili stalno nastavljeni in so se bavili z raznimi službami, predvsem v senatu in sodstvu. Imeli so nalogo, sestavljati zasebne listine, jih zbirati, urejevati in registrirati, drugi so zopet imeli nalogo, sestavljati in registrirati državne akte. V zvezi s temi »scribae« so sužnji opravljali kopiranje listin in druga podrejena dela. V zadnjem stoletju republike so uvedli mesto prejšnje stenografije, imenovane »sigla«, ki je obstojala iz krajšav posameznih besed, novo, ki se je imenovala »inotae« in je bila sestavljena iz posebnih znakov. Pisec te stenografije se je imenoval »notarius«. Ti notarji so se vsled hitre pisave imenovali tudi »cursores«.

Od teh rimskih notarjev je prešlo ime na današnji notarijat, vendar pa njihovi posli niso imeli sličinega javnega značaja kot današnji. Današnjemu notarijatu podoben značaj so imeli pri starih Rimljanih tako zvanji »tabelliones«. Ti so namreč izgotavljali in ojerovljali zasebne dokumente«. Oni niso imeli svojih javnih pisarjev, temveč so imeli svoje sedeže na trgih, kjer so jih ljudje spraševali za svet in prosili pravne pomoči. Njihove dolžnosti so bile predpisane z zakonom in so obstojale v tem, da so sestavljali oporoke, listine, prenos lastnine in podobno. Imeli so nastavljene pisarje, imenovane »notarii«, ki so naročilo stranke stenografirali in potem prepisali v obliki protokola. Iz tega protokola

se je potem napravil formalni dokument, podpisan od strank, potrjen po pričah in posvedočen po »tabellionu«. Ko so bile te formalnosti končane, je bil akt gotov in obvezen za stranke.

Spisi »tabelliona« so se imenovali »instrumenta publice confecta«, ter so bili verodostojni in avtentični, v nasprotju z »instrumenta privata« ali dokumenti, ki so bili sestavljeni po zasebnikih brez intervencije »tabelliona«. Vendar pa v rimskem pravnem življenju te listine še niso ustrezale popolnoma uradni listini glede verodostojnosti in avtentičnosti, dokler niso bile te listine registrirane in deponirane v javnih arhivih. Šele z registriranjem in deponiranjem so te listine »tabelliona« postale »instrumenta publica« v pravem pomenu besede ter jim je bila priznana popolna verodostojnost in avtentičnost.

»Tabellioni« so tvorili svoj kolegij, kojega predsednik se je imenoval »primicerius«, za časa Justinijana se je pa imenoval ta predsednik kolegija »protabellio«.

Propast zahodnega rimskega imperija ni upropastila notarijata, ker so severni narodi, ki so Rimljane podjarmili, pustili njihove zakone in navade. V osmem stoletju so se »tabellioni« in notarji popolnoma združili ter se od takrat dalje imenujejo samo javni notarji. V devetem stoletju je notarijat zelo propadel ter ga je hotel Karol Veliki povzdigniti s tem, da je poslal po deželi komisije, kojim je pridelil notarje, ki so bili potem nastavljeni pri škofih, opatih in grofih. Ti notarji so se imenovali kraljevi notarji.

V začetku desetega stoletja so bili notarji registrirani s stalnim sedežem, kjer so vršili sodni postopek in napravljali zasebne listine.

Koncem enajstega stoletja so papeži dobili pravico imenovati notarje tudi izven papeške države, kateri notarji so se imenovali »notarji apostolicae sedis, sacri lateranensis palatii«.

V dvanajstem stoletju so notarji dobili značaj, katerega imajo še danes na kontinentu. V trinajstem stoletju so dosegli neodvisnost od sodnih oblasti in Ludvik XIV. je podelil notarjem kraljevi pečat, s katerim so smeli sami signirati, dočim so morale biti prej notarske listine potrjene s sodnim pečatom.

V srednjem in novem veku se je notarijat razvijal povsem različno v poedinih državah. Važna je doba francoske revolucije, ko se je odpravil sistem prodajanja notarijata in ko so se notarjem določili določni teritoriji.

Danes je notarijat urejen z zakoni skoro v vseh evropskih državah, v Franciji, Angliji, Španski, Portugalski, Rusiji, Belgiji, Holandski, Nemčiji, Avstriji, Italiji, Madžarski, Češki, Švedski itd. Pa ne samo v Evropi, temveč tudi v severoameriški uniji ter južnoameriških državah, kakor tudi skoro po vseh evropskih kolonijalnih državah je notarijat urejen z zakoni.

...

Vir: Notarski vestnik št. 2 (avtor St. Š.), 1927

Prvi notarski red, 1512

1512. leta je cesar Maksimilijan I. izdal Notarski red, po 338 letih so leta 1850 s cesarskim patentom notarski red uzakonili. Sledil je še zakon iz leta 1871 in po prvi svetovni vojni za Kraljevino Jugoslavijo Zakon o notarjih (javnih beležnikih) leta 1930.

...

Sodni red za Štajersko iz leta 1622 in Splošni sodni red cesarja Jožefa II. iz leta 1781 sta vlogo notarjev povsem izključila iz življenja države in državljanov. Šele *Promemoria* avstrijskega vrhovnega sodišča (*Oberste Justizstelle*), ki jo je leta 1844 naslovilo na cesarja, je spodbudila resne razprave o vnovični oživitvi notariata.

Vir: Notarski vestnik (Zgodovina notariata, avtor prof. dr. Borut Holcman, Univerza v Mariboru)

Notar, 1510-20

Vir: Quentin Massys (National Gallery of Scotland)

Vir: wikipedia.org

Janez Gregor Dolničar - notar v Ljubljani, 1700

Vir: Elias Baeck (google)

Vir: wikipedia.org

Janez Gregor Dolničar (tudi Thalnitscher), slovenski pravnik, proučevalec antičnih napisov, kronist in zgodovinar, * 10. marec 1655, Ljubljana, † 3. oktober 1719, Ljubljana.

Oče, ljubljanski sodnik in župan, mu je omogočil šolanje in potovanja po Nemčiji in Italiji, kjer se je navdušil za baročno umetnost. Študiral je v Ingolstadt in Bologni. Leta 1679 je v Bologni postal doktor prava. Nato je v Ljubljani nastopil službo mestnega notarja in sodnika.

Vir: wikipedia.org

XXXXX

Začetki notarja, 18. stoletje

Začetki segajo v 18. stoletje.

Vir: Notarska zbornica Slovenije

Notariat ima na Slovenskem dolgo tradicijo, z začetki v 18. stoletju. Z razvojnimi spremembami pod različnimi državnimi ureditvami, je bil uveljavljen vse do leta 1944, ko ga je takratna oblast z odlokom AVNOJ- a ukinila.

Vir: Notarska zbornica Slovenije

Zgodovina notariata, 1855

Notariat ima na Slovenskem dolgo tradicijo, njegovi zametki segajo že v devetnajsto stoletje. Pomembno leto, ki je zaznamovalo zgodovino notariata na slovenskih tleh, je prav gotovo leto 1855, ko je bil sprejet prvi avstrijski notarski red in se je v izpopolnjeni različici obdržal tudi na slovenskih tleh vse do leta 1930. Tega leta je Kraljevina SHS sprejela svoj Zakon o javnih notarjih, ki je bil v osnovi povzetek avstrijskega, in je bil v veljavi vse do leta 1944, potem pa ga je takratna oblast z Odlokom AVNOJ-a ukinila na vsem področju tedanje Jugoslavije.

Vir: Vloga notarja pri sklepanju pravnih poslov (Eva Čufar, diplomska naloga 2016).

Prvi notariati na Slovenskem, 1855

Aleš Zalar, minister za pravosodje Republike Slovenije: »Danes mineva 15 let odkar so v samostojni Republiki Sloveniji zaprisedli prvi notarji. Povprečnemu državljanu bi se zato lahko zdelo, da gre za relativno nov institut brez pomembnejših dosežkov, vendar poznavalci vedo, da začetki notariata na Slovenskem ne segajo v leto 1994 temveč v daljno leto 1855.

Ob tem zavedanju lahko rečemo, da notariat v slovenskem prostoru ni noviteta, temveč je del naše kulturne zakladnice, čeprav je bil notariat leta 1944 ukinjen, s tem pa je bila tudi pretrgana njegova kontinuiteta. Ponovna obuditev notariata petdeset let kasneje, že v samostojni Sloveniji, je zato terjala veliko požrtvovanja in marljivih rok, to pa so bile predvsem roke prvih tridesetih notarjev, ki jih je imenoval Državni zbor Republike Slovenije in so začeli s poslovanjem v juniju 1995.

Vir: Notarski vestnik, junij 2010

(Novi notarijati na Kranjskem.) Vsled odloka pravosodnjega ministerstva in c. kr. više deželne sodnije v Gradci so razpisani notarijati s sedežem pri o. kr. okrajni sodnji na Brdi, v Ilirski Bistrici v Kranjski gori, v Ložu, v Trziču, na Vrhniki in v Senožečah, za ktere kraje do zdaj še ni bil noben notar sistemiziran. Vrh tega je tudi razpisan izprazen notarijat v Ipavi. Prošnje z dokazom znanja slovenščine naj se predlože v 14 dneh pri c. k. notarski zbornici v Ljubljani.

Vir: Slovenski narod, 19. 8. 1871

Razpis c. k. krajnskiga poglavarstva od 2. Listopada 1850. / Določenje notariatskih okrajev in števila notarjev na Koroškem in Krajnskem. Na zaprosenje c. k. koroške in krajnske višje deželne sodnije od 24. Kozoporska 1850 št. 3250 se to le razglasi:

Zavoljo uredbe notariatsva v Koroški in Krajnski kronovini je minister pravosodja po, z n. v. sklepam od 29. Kimovca 1850 poterjeni in s cesarskim patentam od tajistiga dne v obč. derž. zakoniku CXXVIII. délu, št. 366 razglašeni postavi zastran notariatsva gledé določenja notariatskih okrajev in števila notarjev, ki se imajo v imenovanih deželah postaviti, z razpisani od 18. Kozoperska 1850, št. 9140 in 9141 sledeče sklenilo:

V kronovini koroški se 28 notariatskih okrajev s 34 notarji postavi ...

Krajnska kronovina se razdeli v 31 notariatskih okrajev s 36 notarji in sicer: V Ljubljanski deželni sodnji: I. Z a glavno mesto Ljubljano, za ondašnje okrajne sodnije I. in II. oddéla in Ljubljanske okolije , ktere skupej en notariatsk okraj naredé, se ima pét notarjev postaviti, kterili š ti rji morajo v Ljubljani stanovati.

V vsaki okrajni sodnji na Verhniki, v Kamniku, na Berdu, v Zalogih, Krajnu, Terziču, Loki, Radoljci, Krajnski gori, Postojni, Planini, Senožečah, Ložu , Bistrici, Vipavi in Idrii se ima en notar postaviti.

V deželni sodnji Novomeški se imata za Novomeško okrajno sodnijo dva, in za vsako posamezno okrajno sodnijo v Kostajnovici, na Kerškem, v Trébnim, Zatičini, Žuženbergu, Mokronogu, Šmartnim, Novim Dvoru, Kočevju, Ribnici, Velikih Laščah, Černemlju in Metliki en notar postaviti.

Uradni sedeži posameznih notarjev se bodo o svojim času naznanili, ko se bodo notarji izvolili. / Gustav grof Chorinsky l. r., c. k. poglavar.

Vir: Deželni zakonik in vladni list za krajnsko kronovino, 14. 12. 1850

Notarji v Radovljici

France Mertlič, od 1851

(roj. 1800)

Za notarja za okrajno sodništvo v Zalog u s sedežem v Moravčah je izvoljen g. Juri Račič, posestnik St. Helenskiga grada, kterimu je začasno odkazana notariatsna okolica Berdo pri Podpeči, - G. France Mertlič, administrator Blejskiga grada, pa za notarja Radoljške okrajne s sedežem v Radoljci z odkazam sodniškiga okraja Kranjske gore.

Oba sta s zavezo izvoljena, da imata na mestu okrajniga sodništva, če je mogoče, vsak teden enkrat, naj manj pa vsak mesec enkrat opravični dan na lastne stroške odločiti.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 6. 8. 1851

Iz Dunaja. Sliši se, da bode vprihodnjič po vseh deželah našega cesarstva veliko veliko več notrajev, kakor jih je dosihmal. Število njih pomnožiti bo za tega voljo treba, ker jim bo vlada vprihodnje še več opravil izročila.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 11. 4. 1860

Iz Dunaja. »A. Z.« hoče vediti, da pomnoženje notarjev po deželah našega cesarstva je začasno odloženo; državno svetovavstvo je nek predlog ministerstva, po katerem na bi se osnovalo 100 novih notarstev, odložilo do tistega časa (prih. majnika), ko bode poklican pomnoženi državni zbor.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 18. 4. 1860

XXXXX

Janez Prešeren

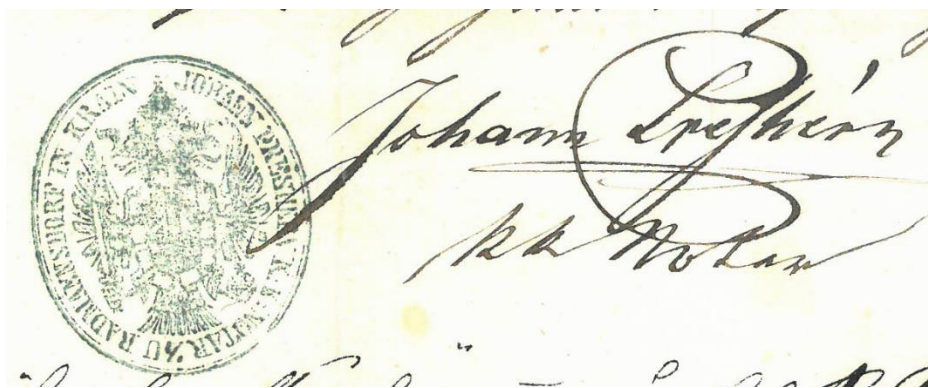
Hišo (Mesto št. 8, d. Linhartov trg št. 3 – dvorec Vidic) je nasledila hči Alojzija, rojena leta 1828 v Mestu št. 8. Leta 1860 jo je v Radovljici vzel za ženo 44-letni notar Janez Evangelist Prešern, rojen v Vrbi št. 6 (po domače Boštjan), sin kajžarja Jakoba in Marije, roj. Prešern. Zakoncema so se rodili dva sinova in dve hčeri. Notar Janez Evangelist Prešern je umrl leta 1886 v Mestu št. 8, star 70 let. Po njegovi smrti se je vdova Alojzija z otroki odselila iz Radovljice.

Vir: Radovljiške družine (Nadja Gartner-Lenac)

C. kr. notarja Janeza Prešerna, 1870 in 1879

Vir: arhiv družine Grilc, Studenčice / arhiv družine Sartori Čebulj

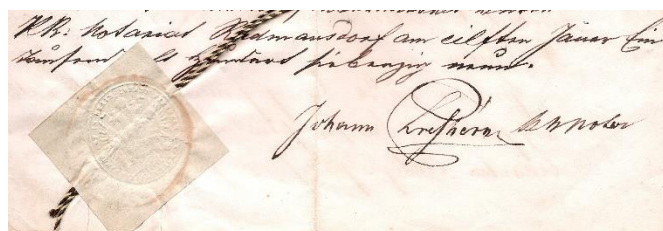
Žig in podpis c. kr. notarja Janeza Prešerna, 1870
Vir: arhiv družine Grilc, Studenčice

Bilježnik Janez Prešern govori kranjski, slovenski se naučiti nima zmožnosti — kajti je

Vir: Slovenski narod, 8. 4. 1871

Žig in podpis in žig c. kr. notarja Janeza Prešerna, 1878
Vir: arhiv družine Sartori-Čebulj

Suhi žig in podpis c. kr. notarja Janeza Prešerna, 1879
Vir: arhiv družine Sartori-Čebulj

Žig in podpis c. kr. notarja Janeza Prešerna, 1881
Vir: arhiv družine Sartori-Čebulj

(V Radovljici) zbolel je gospod notar J. Prešern in je notarski kandidat gosp. Hubert Hoffman n postavljen njegovim namestnikom.

Vir: Slovenski narod, 26. 3. 1885.

(Namestnik Radovljiškemu notarju), g. Ivanu Prešernu, ki je nevarno obolel, bode notarijski kandidat g. Hubert Hoffman, in je danes na 26. svojo službo nastopil.

Vir: Slovenec, 26. 3. 1885

(Umrli) je v 23. dan t. m. g. Janez Preširen, c. kr. beležnik v Radovljici.

Vir: Slovenski narod, 27. 1. 1886

(Imenik odvetnikov in notarjev.) C. kr. ministerstvo za pravosodje bode meseca januarja 1885. l. izdalo imenik odvetnikov (advokatov) in c. kr. notarjev po kraljevinah in deželah v državnem zboru zastopanih. To knjigo bo založila c. kr. dvorna in državna tiskarna na Dunaji (I. Singerstrasse 26). Dobila se pa bo po 60 kr. v tej tiskarni ali pa potom knjigotržtva.

Vir: Slovenski narod, 17. 12. 1884

(Gosp. notarji iz Štajerske, Koroške in Kranjske) imajo svoj shod v soboto ob 8. uri zvečer v restavraciji na južnem kolodvoru v Ljubljani, v nedeljo ob 9, uri zjutraj pa na Bledu v g. Malnerja hotelu.

Vir: Slovenski narod, 3. 7. 1885

Hubert Hoffman, do 1887

Slovenska Matica. 69. odborova seja „Maticе Slovenske" 10. junija. ... Kot letniki pristopili so 1885. leta dosedaj društvu na novo: ... Hofman Hubert, not. koncipijent v Radovljici.

Vir: Slovenski narod, 19. 6. 1885

Darila za narodni dom: ... krajcarska podružnica v Radovljici (poverjenik c. kr. notar Hofman) – 12 gld.

Vir: Slovenski narod, 30. 9. 1885

(Imenovanja.) Gosp. Ivan Plantan, notarski kandidat na Dunaji, imenovan je notarjem v Zatičini. ... g. Hubert Hofman, notarja namestnik v Radovljici, notarjem v Ilirski Bistrici.

Vir: Slovenski narod, 8. 5. 1886

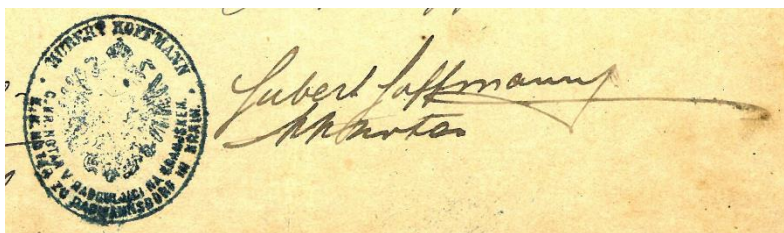
(Premeščen je.) Minister in vodja pravosodnjega ministerstva premestil je g. notarja Huberta Hofmana iz Ilirske Bistrice v Radovljico.

Vir: Slovenski narod, 15. 7. 1886

C. kr. notarja Huberta Hoffmanna, 1887

Vir: arhiv Sartori-Čebulj

Žig in podpis c. kr. notarja Huberta Hoffmanna, 1887

Vir: arhiv družine Sartori-Čebulj

(Notarski substitut) za Radovljico imenovan je gosp. kandidat Aleksander Hudovernik, ki je danes pri tukajšnjem deželnem sodišči prisego storil. Notar g. H. Hoffmann odpotuje iz Radovljice radi svoje hude bolezni v Arco.

Vir: Slovenski narod, 31. 12. 1887

Za notarskega namestnika v Radoljici imenovan je gosp. not. kandidat Aleksander Hudovernik, po očetu svojem Radoljčan, na mesto uže delj časa bolehajočega notarja Hoffmann-a.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 4. 1. 1888

(„Doktor " Preširen.) Našla se je te dni v Radovljici listina, v kateri se našemu Preširnu, prvaku pesnikov slovenskih podeljuje doktorstvo prava. Po prijaznosti gosp. Šorla v Radovljici dobil jo je v roke notarski substitut g. A. Hudovernik, ki bode prihodnjič zabavnemu večeru slov. pisateljskega društva poročal o tej novi narodni svetinji.

Vir: Slovenski narod, 9. 1. 1888

Družba sv. Cirila in Metoda. ... Gospod notarski substitut Aleksander Hudovernik je v družbi Celjskih narodnjakov in dveh Tržaških rodoljubkin, in pozneje v družbi slovenskih akademikov nabral 14 gld. 45 kr. — Pri ljudski veselici v Radovljici dne 19. avgusta pa je pri tomboli daroval več nakupljenih tablic z vsprejetim pogojem, da, če kdo nanje dobi tombolo, mora polovico izročiti za našo šolsko družbo. Neki gospici je sreča naklonila jedino tombolo v znesku 20 gld. in zato je polovico izročila družbi. — Tako je omenjeni gospod poslal v društvene svrhe vsoto 24 gld. 45 kr.

Vir: Slovenski narod, 29. 8. 1888

† **Hubert Hofman.** (Umrli) je včeraj zvečer ob 6. uri gosp. Hubert Hoffmann, c. kr. notar v Radovljici, v najlepši moški dobi. Pokojnik, ki je bil jedva par let notar, bolehal je na plućih že dlje časa in iskal zdravja v toplih krajih, v Nizzi, Merami in drugod, a zaman. Kdor ga je poznal, obžaloval bode njegovo prerano izgubo, kajti bil je obče priljubljen mož, poštenjak in vrl rodoljub. Lahka mu zemljica!

Vir: Slovenski narod, 16. 3. 1888

Slovenski narod, 17. 3. 1888

† **C. kr. notar Hofman** v Radoljici, sklenil je minuli četrtek večer v najlepši starosti svoje blago življenje, po dolgem plučnem bolehanji. Narod naš zgubi z pokojnim zavednega zastopnika, ki je v vseh krogih, s katerimi je prišel v dotiko, veliko zaupanje užival. Lahka mu bodi zemlja!

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 21. 3. 1888

(Razpisano) je notarsko mesto v Radoljici. Prošnje v 14 dneh.

Vir: Slovenski narod, 22. 3. 1888

Slovenski narod, 27. 3. 1888

⊠⊠⊠⊠⊠

Notar v Kranjski Gori

(Imenovanje.) C. kr. notarjem v Kranjski gori imenovan je znani rodoljub in notarski kandidat gospod Aleksander Hudovernik bivši notarski substitut v Radovljici.

Vir: Slovenski narod, 29. 3. 1889

Slovenski narod, 1. 6. 1889

⊠⊠⊠⊠

Ivan Plantan, 1888-1890

(Gosp. Ivan Plantan), naš rojak, notarijatski kandidat na Dunaji, izvršil je te dni notarijatski izpit z izvrstnim uspehom. Kor se ta dolgo let v tujini živeč domoljub misli naseliti mej Slovenci, smemo biti veseli, da se vrača mej nas mož, ki jo, akoravno mnogo časa mej Nemci živeč, ohranil si goreče domoljubje, tako da bode marsikateremu skrhanomu domoljubu, kakor se jih nekaj nahaja v dolenski metropoli, ki je rojstno mesto g. Plantana, lahko služil v posnemovalen vzgled.

Vir: Slovenski narod, 24. 6. 1885

(Premeščenje.) Vodja pravosodnega ministerstva premestil je notarja g. Ivana Plantana iz Zatičine v Radovljico.

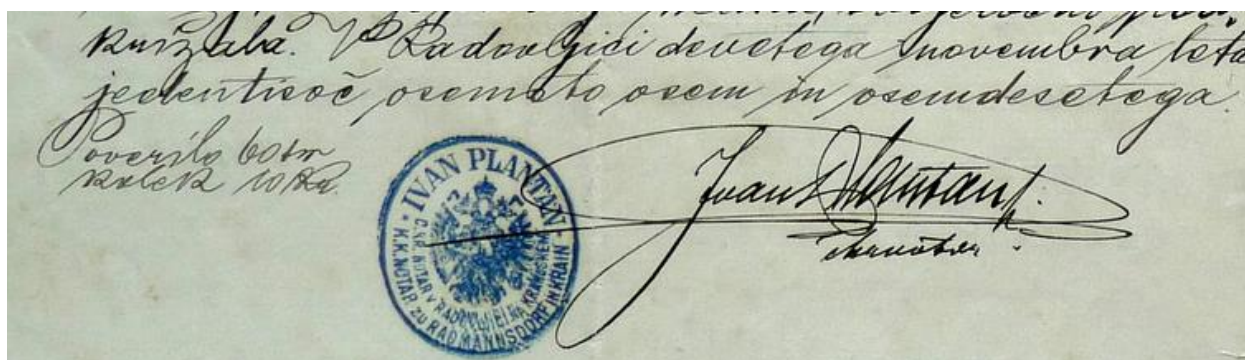
Vir: Slovenski narod, 16. 8. 1888

(Iz Višnjegore) se nam piše: Dne 15. t. m. zapustil nas je gospod notar Ivan Plantan, odhajajoč na novo svoje mesto v Radovljico! Vrlega rodoljuba, pospeševatelja vseh narodnih društev, izvrstnega jurista bode pač pogrešala dolenska stran. Preverjeni smo, da si na svojem mestu kmalu pridobil vseh srca, ter mu želimo vse najbolje v krasni Gorenjski.

Vir: Slovenski narod, 17. 9. 1888

Slovenski narod, 6. 10. 1888

Žig C. kr. notarja Ivana Plantana, 9. 11. 1888
Vir: arhiv Joško Resman

Dunaj 5. decembra. Ivan Plantan notar Radovljiški in soproga mu Jadviga pristopila sta danes podpornemu društvu za slovenske velikošolce kot ustauovnika poslavši sto goldinarjev. Slava njima!

Vir: Slovenski narod, 6. 12. 1888

Žig C. kr. notarja Ivana Plantana, 1888 in 1890
Vir: arhiv Joško Resman / arhiv družina Grilc, Studenčice

Telegrami ob ustanovitvi Dolenjskega Sokola. ... Radovljica: — Prepričani, da bode Dolenjski Sokol kakor čast svoje zastave tudi pravice slovenskega naroda pogumno in neustrašeno branil, kličemo izpod velikana Triglava vsem prvoboriteljem za narodne pravice na Dolenjskem gromoviti „Na zdar!“ / Ivan Plantan, Smodej, Kuhar, Frice Homan.

Vir: Slovenski narod, 17. 6. 1889

(Za „Sokolski dom“) daroval je povodom Vodnikove slavnosti g. Ivan Plantan c. kr. notar v Radovljici 50 gold. Slava vrlemu rodoljubu!

Vir: Slovenski narod, 1. 7. 1889

Družba sv. Cirila in Metoda. Letnine za 1889. leto so poslale glavni družbi nadalje podružnice: ... gospod Plantan, notar v Radovljici – 5 gold.

Vir: Slovenski narod, 21. 12. 1889

Javna zahvala.

Akademičnemu društvu „Slovenija“ na Dunaji blagovolili so podariti kot podporni člani sledeči gospodje: Gosp. Ivan Plantan, c. kr. notar v Radovljici, 25 glđ.; g. Ignacij Kovačič, veleposestnik pri sv. Luciji pri Tolminu, 5 glđ.; g. Anton Kupljen, c. kr. notar v Černomlji, 3 glđ.; g. Fran Ferfila, uradnik v plinovi tovarni v Gorici, 5 glđ.; g. Janez Navratil, vodja pomožnih uradov v finančnem ministerstvu na Dunaji, 5 glđ.; g. Radivoj Poznik, inženir v Dunajskem Novem mestu, 5 glđ.; g. Simon Pogačar, zasebnik na Dunaji, 5 glđ.; g. Josip Abram, pravnik in drugovi v Trstu, 6 glđ.

Akademično društvo „Slovenija“ izreka vsem tem blagodušnim podpornikom svojo najsrčnejšo zahvalo.

Na Dunaji, 23. marca 1890.

Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaji.

Za odbor:

Lavoslav Batič,
tač. predsednik.

Vekoslav Kokalj,
tač. tajnik.

Slovenski narod, 24. 3. 1890

Žig in podpis c. kr. notarja Ivana Plantana, 26. 9. 1890

Vir: arhiv družine Grilc, Studenčice

(Premembe v notarstvu.) Premeščeni so nastopni gg. notarji: Ivan Plantan iz Radovljice v Ljubljano, Alfred Rudesch iz Ilirske Bistrice v Radovljico ...

Vir: Slovenski narod, 14. 1. 1891

Premeščeni so notarji: Iv. Plantan iz Radovljice v Ljubljano, Alf. Rudesch iz Il. Bistrice v Radovljico.

Vir: Slovenski pravnik, 15. 1. 1891

Svaritev!

Bivši pisar c. kr. okrajnega sodišča v Radovljici, **Janez Petrič** iz Žabje vasi, laže se po Kranjskem, da službuje v moji pisarni in ljudje me zaradi njegovih dolgov osebno in pismeno nadlegujejo. Da to človeče ne bode mojega imena zlorabljalo še dalje, izjavljam, **da Janez Petrič nikdar v moji pisarni služil ni** in da bi ga tudi nikdar ne vsprejel, ker ga predobro poznam.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1891.

Ivan Plantan,
c. kr. notar.

(635-1)

Slovenski narod, 1. 8. 1891

XXXXXX

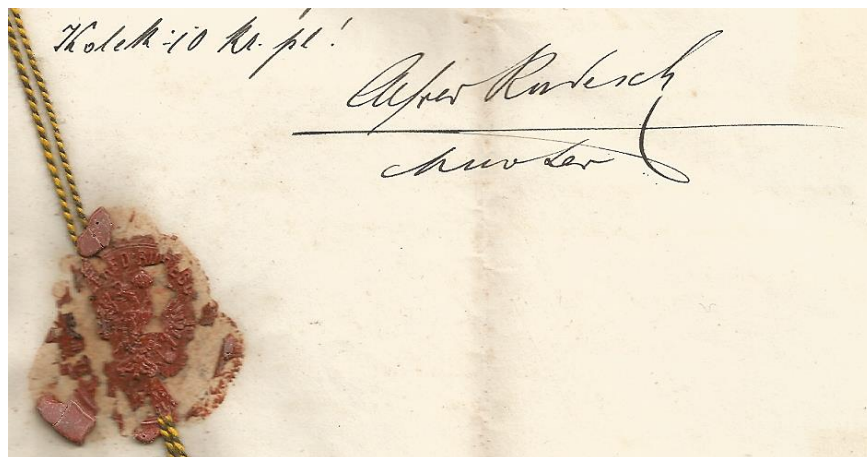
Alfred Rudeš, od 1891

Od leta 1892 je v graščini stanoval cesarsko-kraljevi notar Alfred Rudesch. Istega leta mu je v Mestu št. 10 umrla žena Marija, stara komaj 27 let. Okoli leta 1893 se je neznano kje poročil s Hermino Gnezda, ki mu je v Mestu št. 10 rodila dva sinova in hčer. Notar Alfred Rudesch je umrl leta 1917 v Mestu št. 10, star 62 let. Vdova Hermina je umrla štiri leta za njim, prav tako v Mestu št. 10, stara 54 let.

Vir: Radovljiške družine (Nadja Gartner-Lenac)

(Iz Radovljice) dobili smo nastopno poročilo: Vsi tukajšnji uradi, ki so nastanjeni v gradu, imajo na kazalnih dvojezičnih napise, le tukajšnji g. c. kr. notar Alfred Rudesch no pozna slovenskega jezika, ker na njegovi deski bere se samo: „K. k. Notariat“. Komentara ni treba.

Vir: Slovenski narod, 30. 7. 1891

Pečat in podpis c. kr. notarja Alfreda Rudeša, 1893
Vir: arhiv Zvone Razinger

Pečat in podpis c. kr. notarja Alfreda Rudeša, 1893
Vir: arhiv Zvone Razinger (detajl)

Žig in podpis c. kr. notarja Alfreda Rudeša, 1894
Vir: DAR

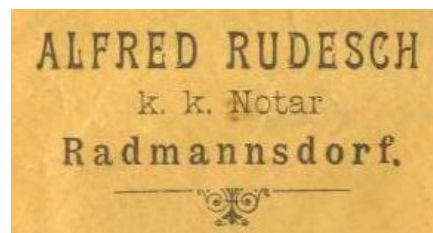
Žig in podpis c. kr. notarja Alfreda Rudeša, 1895
Vir: DAR

Žig c. kr. notarja Alfreda Rudeša, 1895
Vir: DAR

Govor posl. Viktorja Globočnika v seji dež. zbora kranjskega dne 28 januarja (notarji). ... Gospoda moja, vsaj pa je tudi mogoče, da se napravijo na deželi notarski uradni dnevi. Take razmere imate že v nekaterih krajih. Tako na pr. je v Radovljici udomačeno, da hodi notar vsak mesec v Bohinj. Kjer so taki notarski uradni dnevi potrebni, se s posredovanjem ministerstva lahko napravijo.

Vir: Slovenski narod, 17. 3. 1896

Pisemski logotip c. kr. notarja Alfreda Rudeša, 1898
Vir: arhiv Zvone Razinger

Iz Radovljice. Dne 8. t. m. se je peljal notar g. dr. Alfred Rudesch po cesti s svojim vozom. Nekemu kmetu so se v blizini splašili konji, ki so zadeli v dr. Rudeschov voz tako močno, da se je prevrnil in si je pri tem g. dr. Rudesch zlomil desno nogo. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

Vir: Gorenjec, 11. 6. 1904

Radovljiški notar g. Alfred Rudesch je šel na večtedenski dopust. Nadomestuje ga škofjeloški notar g. Niko Lenček.

Vir: Gorenjec, 27. 5. 1905

Člani društva „Pravnika“ 1890.: ... Smodej Josip, not. kandidat v Radoljici.

Vir: Slovenski pravnik, 1890

Društveniki »Slovenske matice«: ... Smodej Josip, not. kandidat v Radoljici.

Vir: Slovenski narod, 4. 5. 1894

(Osebne vesti) Notarski kandidat v Radoljici g. Jos. Smodej imenovan je notarjem v Vel. Laščah.

Vir: Domovina, 3. 9. 1897

Smodej Josip, notarski kandidat v Radoljici, sedaj c. kr. notar v Vel. Laščah.

Vir: Člani društva »Pravnika“ vseh 25 let (1889-1914).

Iz Radoljice. ... Ti pa kažejo tujcem nemški značaj Radoljice in pomaga jim vaš notar, nad čigar pisarno se blesti napis »K. k. Notariat« in to v hiši slovenske posojilnice, ki to seve lepo potrpi, kakor zaveden naroden zavod!

Vir: Slovenski narod, 19. 10. 1906

Glas iz krogov notarskih uslužbencev z dežele. Slavna odvetniška zbornica je že uvedla popolni nedeljski počitek za vse odvetniške pisarne; ker so pa uslužbenci notarskih pisarn vendar prav taki ljudje in njih razmere iste, bi bilo pač umestno, da sledi tudi notarska zbornica temu koraku ter privošči svojim uslužbencem vsaj nedeljo popolnoma prosto. — Kar store finančni erar, odvetniki in drugi, menda tudi lahko stori

—
notar.

Vir: Slovenski narod, 26. 7. 1907

Sprememba advokatskega in notarskega reda. Državna zbornica je obravnavala koncem meseca aprila t. l. vladno predlogo o novem advokatskem in notarskem redu. Pri debati je kot prvi govoril slovenski poslanec Hladnik, ki je zastopal stališče, kakršno je zavzel tudi hrvaško-slovenski klub začetkom tega zasedanja: Notarijat naj se podržavi! Vsak, kdor ima opraviti z zemljiško-knjižnim uradom, želi, da bi bilo poslovanje kar najceneje. — To so zlasti mali posestniki.

Vladna predloga pa ni bila za podržavljenje, ampak le za predružačenje poslovanja, uredbe itd. Zlasti hoče strogo nastopati proti zakotnim pisarjem. Seveda če bi bili to le zakotni pisarji »po poklicu«, bi mi proti temu ne imeli ničesar, ker ti mnogokrat kmeta v resnici bolj odero, kot odvetniki in notarji. Ampak stvar je druga.

Naš posestnik navadno nima časa, hoditi za kako malenkost po več ur hoda k notarju; kajti čas je denar. Zato mu je take malenkostne prošnje ali kupne pogodbe izdelal navadno občinski tajnik, učitelj, župnik ali kdo drugi. To bi pa bilo po vladnem novem načrtu če že ne onemogočeno, pa vsaj zelo otežkočeno. Predloga sicer pravi, da bodo

kaznovani oni, ki izvršujejo taka dela nalik obrtu. Toda sodniku je tu merodajno le lastno stališče Vzemimo občinskega tajnika z malo plačo, ki dobi sem in tam malo nagrado za kako izvanredno delo, da si olajša gmotni položaj. Ne le, da bo ob malenkostni postranski zaslužek, — še kaznovan bo po vrhu, — in plačevati bo moral. Enak o bo na pr. pri posojilnicah, kjer tudi večinoma poslovodje in uradniki izvršujejo zemljiško-knjižne predloge.

Upati je, da vladna predloga ne postane zakon v tej obliki.

Vir: Občinska uprava, maj 1912

XXXXXX

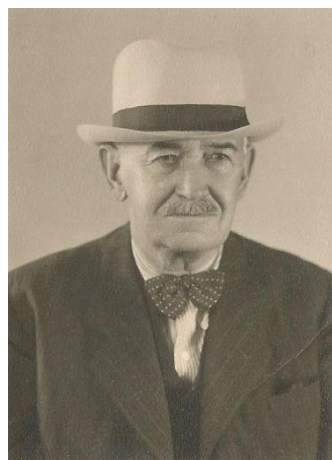
Alozij Pegan, od 1917
(1868-1946)

(Osebne vesti) ... Premeščeni so: ... Alozij Pegan iz Idrije v Radovljico ...

Vir: Slovenski pravnik, 15. 12. 1917

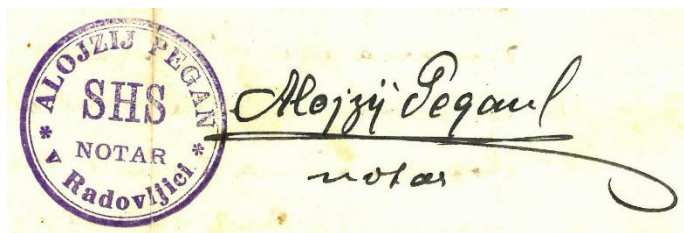
Volitve v notarsko zbornico. Dne 15. t. m. vršil se je shod zbora kranjskih notarjev ter so bili za dobo treh let voljeni v notarsko zbornico c. kr. notarji in sicer za predsednika: Ivan Plantan v Ljubljani; za člane: Aleksander Hudovernik v Ljubljani. Jakob Kogej v Postojni, dr. Andrej Kuhar v Litiji, Matija Marinšek v Trziču, Alozij Pegan v Radovljici in kot namestnik: Josip Rohrmaw v Kostanjevici.

Vir: Slovenski narod, 19. 9. 1918

Alozij Pegan

Vir: arhiv družine Bole, Radovljica

Žig in podpis notarja Alojzija Pegana, 1919
Vir: DAR

Podpis c. kr. notarja Alojzija Pegana, 1923
Vir: arhiv Brane Kukič - Kuka

Podpis c. kr. notarja Alojzija Pegana, 1937
Vir: DAR

Notariat za ves radovljiški okraj je v Radovljici. Novi notar in pravni zastopnik pa ne posluje le v Radovljici, v določenih dnevih kakor svoje dni med tednom tudi v Trziču, na Jesenicah in v Bohinjski Bistrici.

Vir: Domoljub, 14. 1. 1942

Postavitev notarja. Radmannsdorf. Šef civilne uprave je postavil dr. Sigurda Christomannosa za notarja. Dr. Christomannos je že pričel uradovati.

Vir: Karawanken Bote, 8. 11. 1941

Leta 1944 se ukine notarska služba v Sloveniji. Ponovno se vzpostavi šele leta 1995.

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 1. 5. 2018

Zadnja objava (1. 5. 2020)

glavrencak@gmail.com